

SÁNDORNÉ Dr. KRISZT Éva, a Budapesti Gazdasági Főiskola rektora

Az oktatási kiválóság mérése statisztikai módszerekkel

Statisztika és oktatás kapcsolatát a felsőfokú oktatási intézmény szemszögéből javasolta átgondolni a Budapesti Gazdasági Főiskola rektora. (Ismeretes, hogy 2000 óta ez az intézmény egyesíti a Kereskedelmi és Vendéglátóipari, a Pénzügyi és Számviteli, valamint a Külkereskedelmi Főiskolát.) Az előadó arra kereste a választ: hogyan mérhető a minőség a felsőoktatásban, egyáltalán, mi tekinthető értéknek a felsőoktatásban, milyen támpontok alapján állapíthatóak meg ezek? Az előadó szerint filozófiai értelemben a lényegét a minőség jelenti, hétköznapi értelemben egyfajta megfelelést a követelményszintnek, így jobban megragadható a minőség kategóriája. A felsőfokú intézmények háromféle képpen mérettetnek meg: az akkreditációs bizottság révén, az ISO- minősítéssel – és létezik a Felsőoktatási Minőségi Díj is. Az előadó megjegyezte, hogy intézménye, a BGF megcélozta ezt a díjat, és tavaly elnyerte (hozzátette: nem biztos, hogy más területen nem kell helytállni, meg kell felelni a másik két minősítési kategóriában is).

Az előadó adatokkal bemutatta, miként fest a magyar felsőfokú oktatás a tömegesedés közepette, és felvetette a kérdést, hogyan állapítható meg, hogy jól dolgozik-e a felsőfokú oktatás? A jelentkezők száma lehetne kiindulópont, ebben a tekintetben a BGF a magyar főiskolák és egyetemek rangsorában 14 818 fővel az ötödik helyen állt a 2010/2011-es tanévben, ám a létszám és a méret nem feltétlenül minősítési kritérium. Bizonyára más képet kapnánk, ha az intézményeket az első helyen megjelölő pályázók száma alapján állítanánk össze a listát. További szempont lehet a képzési kínálat, a „piramis”, amelynek tetején a mesterképzés áll. Az előadó megjegyzése szerint lényeges, hogy ne ígérjék meg, hogy mindenki eljut a mesterfokig. Az intézmények saját értékelése is lehetséges értékelési mód. A BGF keretein belül több ezer kérdőívvel, kilenc kritérium megítélése szerint elvégzett elégedettségi vizsgálat azt mutatta, hogy a mérőszáma a hallgatói elégedettségénél 3,42 pont, miközben a „jó” szinthez 3,51 pont lett volna szükséges.

Az intézmények saját értékelésein kívül ismeretesek még a sajtó rangsorai (Heti Válasz, HVG, TOP 10), ám az alkalmazott módszerek nem azonosak. A felsőfokú oktatási intézmények az oktatási tárcával (NEFMI) kötött megállapodás alapján saját maguk is választhattak indikátorokat – ezek „rákfenéje” éppen az, hogy a kiválasztás rájuk volt bízva.

Alkalmazták még az oktatói teljesítmények mérését is, az előadó ismertette a főiskola fontosabb indikátorainak célját, mérési módját. Mindezek alkalmasak a főiskola küldetésének, stratégiájának meghatározására, és az ebből fakadó tennivalók részletezésével.